

ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ:
НАУКОВІ ЗАПИСКИ

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

УДК 378.147:811.111(477+510)

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.14554696>

**Іншомовна підготовка в умовах міжнародної співпраці: українсько-
китайський досвід**

Лущик Юлія Миколаївна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов, Сумський національний аграрний університет, вул. Герасима Кондратьєва, 160, Суми, 40000, Україна, <https://orcid.org/0000-0003-4306-1949>

Прийнято: 06.12.2024|Опубліковано: 21.12.2024

***Анотація.** У статті розглядаються теорія й практика викладання англійської мови в контексті реалізації міжнародних освітніх програм між Україною та Китаєм на прикладі співпраці Сумського національного аграрного університету (СНАУ) та Хенаньського інституту науки й технологій (ХІНТ). **Метою** статті є вивчення особливостей іншомовної підготовки в контексті реалізації програм бакалаврату Сумського міжнародного коледжу Хенаньського інституту науки і технологій з метою впровадження ефективних підходів до формування іншомовної компетентності. **Завдання дослідження** спрямовано на ідентифікацію викликів, з якими стикаються викладачі англійської мови в китайських аудиторіях, та формулювання рекомендацій для оптимізації іншомовної підготовки в умовах*

інтернаціональних програм. Для досягнення мети застосовано теоретичні й емпіричні **методи**, зокрема, аналіз наукових джерел, спостереження під час навчального процесу, бесіда з викладачами й узагальнення досвіду викладання англійської мови. **У результаті** дослідження з'ясовано, що організаційні особливості (регламентація навчання освітніми стандартами з переважною орієнтацією на уніфіковані тести, великі (35-65 осіб) студентські групи), а також вплив соціокультурних факторів (традиційна ієрархічність, колективізм, низька комунікативна активність студентів, уникання відкритих висловлювань тощо) можуть ускладнювати викладання, цілісне формування інішомовної компетентності і подальше застосування іноземної мови в реальних ситуаціях. Для подолання зазначених обмежень пропонуються такі заходи: раціоналізація управління часом та ресурсами; адаптація практик до роботи у великих групах; збалансованість між використанням знайомих форм навчання і поступовим впровадженням більш комунікативно орієнтованих та інтерактивних підходів; створення атмосфери підтримки. Отримані результати дозволяють зробити **висновки**, що ефективне викладання англійської мови в процесі реалізації міжнародних програм потребує врахування соціокультурних особливостей та відповідної адаптації прийомів навчання. Запропоновані напрацювання можуть бути доречними для вдосконалення методики викладання й підвищення мотивації студентів.

Ключові слова: англійська мова, Китай, соціокультурні особливості, Україна, формування інішомовної компетентності.

ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ:
НАУКОВІ ЗАПИСКИ

Foreign Language Training in the Context of International Cooperation: The Ukrainian-Chinese Experience

Lushchyk Yuliia

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of Foreign Languages Department, Sumy National Agrarian University, Herasym Kondratiev St., 160, Sumy, 40000, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0003-4306-1949>

Abstract. *The article deals with the theory and practice of teaching English within the framework of international educational programs between Ukraine and China. It specifically highlights the collaboration between Sumy National Agrarian University (SNAU) and Henan Institute of Science and Technology (HIST). **The purpose of this article** is to examine the specific aspects of foreign language training within the undergraduate programs at Sumy International College of the Henan Institute of Science and Technology and identify effective approaches for developing foreign language competence. **The tasks** aim to describe the challenges English language teachers face in Chinese classrooms and to formulate recommendations for optimizing foreign language training within international programs. To achieve the goal, both theoretical and empirical **methods** were applied, particularly the analysis of scientific sources, observation during the educational process, conversations with teachers, and the generalization of English teaching experiences. **Research findings** indicate that certain organizational factors, including educational regulations centered around standardized testing and large student groups (ranging from 35 to 65 individuals), can hinder the effective teaching of foreign language competence. Additionally, socio-cultural influences such as a traditional hierarchy, collectivism, low levels of communicative activity among students, and a tendency to avoid open expression, further complicate the development and real-life application of foreign*

*language competence. To address these limitations, the following measures are proposed: improving time and resource management; adapting practices for effective collaboration in large groups; finding a balance between familiar learning methods and the gradual introduction of more interactive and communicative approaches; and fostering a supportive atmosphere. **In conclusion**, the results suggest that effective English teaching within international programs needs to consider socio-cultural differences and adapt teaching methods accordingly. The recommendations provided could be useful for enhancing teaching strategies and boosting student motivation.*

Keywords: *English language, China, socio-cultural features, Ukraine, development of foreign language competence.*

Постановка проблеми. У контексті розширення міжнародного співробітництва, посилення глобалізаційних та інтеграційних процесів на світовій арені, заклади вищої освіти розглядають встановлення партнерства між інституціями різних країн як один із важливих напрямів своєї діяльності [12]. Україна та Китай, попри суттєві відмінності в геополітичних, соціоекономічних, освітніх і культурних умовах, демонструють спільну тенденцію до посилення міжнародного співробітництва й вивчення іноземних мов, в першу чергу англійської.

Сумський національний аграрний університет (СНАУ) успішно реалізує програми різного рівня, включаючи англomовні бакалаврські, магістерські, програми подвійних дипломів, здобувачами яких є громадяни різних країн, в тому числі й Китайської Народної Республіки (КНР). Створення Сумського міжнародного коледжу Хенаньського інституту науки і технологій і впровадження спільних програм бакалаврату в межах міжнародної співпраці СНАУ й ХІНТ є важливим етапом в галузі освітнього партнерства обох країн.

З огляду на зазначені чинники, формування іншомовної компетентності, з одного боку, набуває статусу стратегічного напрямку освіти, а з іншого, розглядається як невід'ємна складова особистісного розвитку й професійної підготовки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Системи освіти обох країн, маючи власні теоретичні засади й практичні напрацювання, активно вивчають та впроваджують різноманітні стратегії навчання іноземних мов.

На основі аналізу наукових джерел можна виділити кілька ключових аспектів. Українські дослідники, зокрема, Ю. Лущик, Л. Пікулицька, Г. Циганок [17], Т. Цепко й Г. Андросюк [9], акцентують, що вітчизняна іншомовна освіта орієнтується на вивчення іноземних мов у контексті європейського дискурсу. Серед китайських вчених, наприклад, Гун Тунсі і Го І [15] та Ю. Хан, Х. Гао і Дж. Ся [16], актуальною залишається теза про різну прагматичну цінність іноземних мов. У їхніх роботах відзначається, що вибір мови для вивчення й методи викладання мають обумовлюватися переважно стратегічними національними інтересами й інструментальним використанням іноземної мови як засобу комунікації в сфері торгівлі, дипломатії чи туризму.

Водночас, значна частина сучасних дослідників у галузі іншомовної освіти обох країн (М. Ковбатюк, В. Шевчук, Д. Беґека [3]; О. Мельник, Н. Гурина [5]; Ю. Бакай, Л. Нанівська, О. Семенець, Ю. Гетьман, В. Прима [13]; З. Рао [19]; Ван Шорен [20]; Л.Л. Сю [21]) вказують на актуальність компетентнісного підходу до викладання англійської мови. Цей підхід передбачає формування у студентів комплексу знань, умінь та навичок, необхідних для успішної комунікації іноземною мовою в різних соціокультурних контекстах.

Як українські, так і китайські науковці детально досліджують сутність іншомовної компетентності та її складники (І. Когут [4]; Я. Сенченко [7]; Н. Юхно [11]; Ван Шорен [20]).

На підставі публікацій вітчизняних і китайських дослідників встановлено, що, незважаючи на відмінності в освітніх системах, іншомовна компетентність в обох країнах розглядається як складне багатоаспектне явище і виступає ключовою умовою ефективного спілкування в міжнародному середовищі, забезпечуючи здатність особистості до гнучкого використання мовних знань і навичок у різномітних контекстах.

Низка робіт, авторами яких є вітчизняні науковці: С. Віротченко й Ю. Лахмотова [1]; Є. Ісакова [2]; Т. Собченко, Н. Смолянчук і Н. Судакова [8]; К. Цицюра [10]; А. Богуш, Т. Корольова й О. Попова [14] – демонструє цікавість українських педагогів до вивчення китайського досвіду іншомовної освіти. Це дозволяє виявити як спільні тенденції, так і національні особливості, проводити порівняльний аналіз стандартів, програм, методів і прийомів навчання, що сприяє вдосконаленню методик викладання іноземних мов не тільки в обох країнах, але й в міжнародному середовищі в цілому.

Незважаючи на численні напрацювання у сфері іншомовної освіти, проблема мовної підготовки іноземних студентів в рамках двосторонніх освітніх програм, зокрема між Україною та Китаєм, залишається недостатньо вивченою. Ефективне навчання здобувачів-іноземців вимагає, по-перше, глибокого розуміння національних особливостей і традиційних підходів до викладання іноземних мов; по-друге, адаптації методик до китайського освітнього контексту.

Пропоноване дослідження покликане зробити внесок у вирішення цих питань, аналізуючи фактори, що впливають на ефективність навчання іноземних мов у китайському освітньому середовищі, на прикладі співпраці СНАУ й ХІНТ. Наукова новизна полягає в комплексному розгляді характерних рис іншомовної підготовки в Китаї крізь призму досвіду українських викладачів англійської мови, а практичне значення – у розробці рекомендацій для оптимізації

викладання іноземних мов і вдосконалення формування іншомовної компетентності студентів. Результати дослідження можуть бути використані як для підготовки викладачів до викладання іноземних мов в контексті реалізації міжнародних освітніх проєктів, так і для коригування й розробки навчальних програм.

Метою статті є аналіз специфіки викладання англійської мови в закладах вищої освіти КНР в контексті реалізації освітніх програм Сумського міжнародного коледжу Хенаньського інституту науки і технологій з метою адаптації ефективних педагогічних практик. Для досягнення мети передбачається визначити ключові виклики, з якими стикаються викладчі англійської мови в китайських аудиторіях, та запропонувати рекомендації для оптимізації викладання іноземної мови в умовах інтернаціональних програм.

Методологія дослідження включає теоретичний аналіз наукової літератури з проблеми викладання іноземних мов та узагальнення власного практичного досвіду автора та шести колег, здобутого під час шеститижневої викладацької діяльності в Сумському міжнародному коледжі Хенаньського інституту науки і технологій (КНР) протягом квітня-травня 2024 року.

Виклад основного матеріалу дослідження. З одного боку, викладання англійської мови в міжнародному коледжі в КНР створює унікальні можливості для українських педагогів, а з іншого, необхідно враховувати специфічні виклики, зумовлені місцевим освітнім контекстом.

Серед ключових чинників, які ускладнюють процес навчання іноземній мові та формування іншомовної компетентності на засадах комунікативного підходу і на які також вказують китайські педагоги, варто зазначити багаточисельні навчальні групи [18]. Ситуація, коли в аудиторії на занятті присутні 35-65 осіб, є нетиповою, як для України, так і для освітніх систем більшості країн. Традиційні методики навчання іноземних мов передбачають

менші групи (10-20 осіб), що дозволяє створити комфортне середовище для активної залученості кожного студента і дає змогу забезпечити комплексне формування іншомовної компетентності. У великій групі викладачі стикаються з проблемами створення умов для розвитку комунікативних навичок, моніторингу прогресу студентів, управління часом тощо.

У китайській системі освіти навчання англійській мові регламентується національними «Китайськими стандартами володіння англійською мовою», офіційно запровадженими в 2018 році. Цей документ детально описує вимоги до кожного із встановлених рівнів володіння мовою для всіх категорій користувачів, зокрема учнів, студентів і фахівців. Стандарти також слугують методологічним орієнтиром у процесі навчання, викладання й оцінювання [21]. Хоча це й сприяє однорідності й наступності навчального процесу в різних закладах, однак суворе слідування шаблону не дозволяє враховувати індивідуальні потреби та інтереси студентів, розвивати критичне мислення, а також зменшує простір для педагогічної творчості, що в кінцевому підсумку може негативно впливати на загальний освітній досвід.

Важливим аспектом освітньої системи є уніфіковані тести, за якими визначається рівень володіння англійською мовою. Такий підхід визначає формування пріоритетів, цілей і результатів навчання. Зосередженість переважно на підготовці до успішного складання іспитів обумовлює специфіку навчального процесу, звужуючи вибір форм, методів і засобів навчання, що часто фокусується на заучуванні значних обсягів лексики, виконанні лексико-граматичних вправ за зразком, читанні великих текстів із подальшим їх точним перекладом рідною мовою тощо. Подібна практика хоча й забезпечує високі результати під час тестування, спричиняє дисбаланс у формуванні іншомовної комунікативної компетентності, обмежує можливості розвитку навичок практичного використання мови в реальних комунікативних ситуаціях, створює

стресогенні обставини для студентів і знижує їхню навчальну мотивацію. Ці протиріччя викликають занепокоєння як у китайських, так і іноземних викладачів, які наголошують на необхідності інтеграції більш комунікативно орієнтованих методів навчання [19].

Соціокультурні відмінності також суттєво впливають на процес викладання англійської мови в китайській аудиторії. Зупинимосся на деяких з них трохи детальніше. Для системи освіти Китаю характерні такі особливості як колективізм всередині групи та ієрархічність у взаєминах між викладачем та студентами. Під впливом традицій студенти прагнуть зберегти гармонію в колективі, уникаючи конфліктних ситуацій. Водночас вони схильні демонструвати високий рівень поваги до авторитету викладача. Такий фон формує унікальну динаміку в аудиторії, коли студенти часто утримуються від запитань до педагога або не наважуються висловлювати власні думки. Загалом, українські викладачі відзначають, що китайські студенти менш комунікативні й розкуті. Як показала практика, організовуючи обговорення якої-небудь теми, дискусію чи дебати, викладач іноземних мов може зіштовхнутися з мовчанням або низькою активністю студентів.

Некомунікативний стиль поведінки на заняттях з іноземної мови також пояснюється традиційним сприйняттям викладача як носія абсолютного авторитету й керівника процесом передачі знань і вмінь. У зв'язку з цим для багатьох студентів необхідність брати участь в обговоренні на запропоновану тему іноземною мовою стає серйозним викликом. Досвід викладання свідчить, що для більшості студентів під час аудиторної роботи складно розпочати мовлення відповідно до сформульованої педагогом комунікативної задачі. Причини такого явища не лише в невпевненості в знаннях, зокрема в точності використання лексики чи граматичних структур. Значну роль відіграє психологічний чинник: студенти тривожаться, що потенційні помилки можуть

розчарувати викладача, а їхнє твердження може не відповідати його очікуванням. Замість того, щоб зосередитися на змістовній сторні висловлювання, розвиткові комунікативних навичок, студенти фокусуються на пошуку правильної, «безпечної», типової чи шаблонної відповіді. Цей чинник не тільки посилює мовний бар'єр, але й обмежує здатність студентів до творчого самовираження та розвитку навичок спонтанного мовлення в реальних умовах.

Складнощі також можуть виникати через децентралізацію ролі викладача, перехід до студентоорієнтованих методів, підтримку процесу навчання через фасилітацію і спроби створити інтерактивне навчальне середовище з метою заохочення студентів до самостійного мислення й активної взаємодії. Згідно з усталеним підходом до вивчення іноземних мов, китайські студенти очікують від педагога структурованого навчального процесу й компетентного керівництва. Відсутність чітких вказівок викликає в них занепокоєння. Наприклад, впровадження мозкового штурму в китайській аудиторії може спровокувати непорозуміння й навіть опір, оскільки студенти схильні отримувати від викладача логічні настанови, детальні зразки чи готові відповіді.

Зазначені вище особливості освітнього контексту диктують необхідність адаптації методів і прийомів навчання. Оптимізація іншомовної підготовки в таких умовах передбачає:

Раціоналізацію управління часом та ресурсами. Викладання англійської мови у великих групах, типових для китайських закладів освіти, вимагає від викладачів розробки детальних планів занять, вдосконалення тайм-менеджменту, використання різноманітних форм роботи, що дають змогу залучити всіх студентів до участі, застосовувати методи активізації пізнавальної діяльності та ефективні стратегії оцінювання.

Урахування регламентованості навчального процесу та сфокусованості на стандартизованих тестах. Дотримання балансу між використанням

знайомих форм навчання і репродуктивних видів діяльності, орієнтованих на запам'ятовування й успішне складання тестів, з поступовим впровадженням продуктивних видів діяльності і творчих завдань, що забезпечуватиме не лише готовність студентів до оцінювання, задовольнятиме потреби й очікування, а й сприятиме комплексному формуванню іншомовної компетентності, гнучкості мислення та здатності застосовувати іноземну мову в реальних ситуаціях.

Розуміння й урахування соціокультурних умов і очікувань студентів. Педагогам-іноземцям варто враховувати значення колективізму, ієрархії та ролі викладача, розвиваючи стратегії, що сприятимуть поступовій участі студентів в інтерактивних формах роботи, починаючи з чітко структурованих завдань, що не порушують традиційних уявлень про роль студента й викладача. Важливо пояснювати студентам значення завдань і видів діяльності для формування іншомовної компетентності, надавати вичерпні зрозумілі настанови.

Ефективність комунікативних завдань, які передбачають взаємодію студентів у малих групах, полягає в здатності збалансувати індивідуальну відповідальність та колективну співпрацю без порушення ієрархічного порядку чи згуртованості. Такий підхід особливо перспективний у контексті великих груп, де необхідно забезпечити продуктивну роботу всіх студентів, оскільки чітка структура та визначені результати сприяють залученості кожного до виконання завдання. Крім того, він дозволяє китайським студентам зберегти відчуття порядку й контролю, що для багатьох з них є важливими.

Замість повної свободи у виконанні завдань, доречно починати з чітко окреслених рамок, поступово надаючи студентам більше свободи у виборі стратегій та рішень. Це сприяє розвитку їхньої автономії, зниженню тривожності й готовності до спонтанної комунікації іноземною мовою в реальних ситуаціях.

Формування сприятливого навчального середовища. Йдеться про створення атмосфери підтримки, в якій студенти почуваються комфортно й

упевнено завдяки підкресленню внеску й успіхів кожного, розвиток позитивного ставлення до помилок як невід'ємної частини навчального процесу, надання ефективного зворотного зв'язку. Зазначені кроки допоможуть зменшити страх перед критикою, подолати пасивність, мотивуватимуть до активної участі в різних видах діяльності й саморозвитку, сприятимуть цілісному формуванню іншомовної компетентності.

Висновки. Викладання англійської мови в міжнародному коледжі КНР відкриває для українських педагогів унікальні можливості, але водночас вимагає подолання специфічних труднощів, зумовлених особливостями місцевого освітнього контексту.

Одним із викликів є розмір навчальних груп (35-65 студентів), що значно перевищує звичні норми при викладанні іноземних мов в Україні та інших країнах. Це ускладнює комплексне формування іншомовної компетентності, обмежує застосування комунікативного підходу, спричиняє труднощі при організації інтерактивної взаємодії тощо.

Регламентованість рівнів володіння англійською мовою національними стандартами забезпечує уніфікованість процесів викладання, але водночас зменшує можливість врахування індивідуальних потреб студентів і обмежує простір для педагогічної творчості.

Сфокусованість на стандартизованих тестах формує переважно репродуктивні вміння, що спричиняє перекіс у формуванні іншомовної компетентності і несприятливо впливає на розвиток навичок практичного використання мови в реальних комунікативних ситуаціях.

Соціокультурні відмінності, зокрема, колективізм, ієрархічність, некомунікативний стиль поведінки на заняттях формують такі обмеження як пасивність і небажання висловлюватися. Водночас традиційне сприйняття

викладача як абсолютного авторитету ускладнює впровадження студентоорієнтованих методів та інтерактивних форм навчання.

У цьому контексті українським педагогам необхідно адаптувати свої стратегії викладання, враховуючи як соціокультурні особливості, так і інституційні й організаційні обмеження. Ефективним рішенням можуть стати адаптація методів навчання до розмірів групи, поступове впровадження інтерактивних форм діяльності з урахуванням очікувань студентів, розвиток гнучких методик оцінювання та побудова структурованого навчального процесу з чіткими настановами.

Розробка підходів до оптимізації викладання іноземних мов з урахуванням певного соціокультурного контексту може стати важливим напрямком подальших досліджень. Це дозволить поєднати переваги локального досвіду з сучасними міжнародно визнаними підходами, сприяючи ефективності викладання та створенню позитивного освітнього досвіду.

Список використаних джерел

1. Віротченко С. А., Лахмотова Ю.В. Особливості викладання іноземних мов у КНР: навчально-методичний посібник. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021, 52 с.
2. Ісакова Є.П. Загальна характеристика системи викладання англійської мови та підготовки вчителів іноземних мов в КНР. *Міжнародні Челпанівські психолого-педагогічні читання* (у рамках VIII Міжнародного фестивалю «Світ психології: освіта, наука, інновації»). 2018. Вип.37 (4), Том 1 (23). С.337-348
3. Ковбатюк М. В., Шевчук В. О., Бегака Д. А. Іншомовна комунікативна компетентність як чинник активізації та розширення бізнес-можливостей

- на міжнародному рівні. *Economic Synergy*. 2024. № 1. С. 56-72. URL: <https://doi.org/10.53920/ES-2024-1-5> (дата звернення: 19.09.2024).
4. Когут І. Формування іншомовної компетентності у студентів в процесі навчання: теоретичні засади. *Молодий вчений*. 2022. №10 (110). С. 106-110. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2022-10-110-21> (дата звернення: 18.11.2024).
 5. Мельник О.В., Гурина Н.В. Виклик часу. Сучасні тенденції у викладанні англійської мови в Україні для немовних спеціальностей. *Інноваційна педагогіка*. 2024. Вип. 75. С. 168-173. URL: DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/75.31> (дата звернення: 29.11.2024).
 6. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів /О.Б. Бігич та ін. К.: Ленвіт, 2013, 590 с.
 7. Сенченко Я. С. Зміст формування англомовної комунікативної компетентності учнів професійних ліцеїв. *Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки*. 2014. № 1. С. 274-282. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_ped_2014_1_38 (дата звернення: 18.11.2024).
 8. Собченко Т., Смолянчук Н., Судакова Н. Деякі аспекти формування іншомовної компетентності молодших школярів у КРН та Україні. *Молодь і ринок*. 2024. № 7-8 (227-228). С. 8-11. URL: DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.305976> (дата звернення: 07.11.2024).
 9. Цепко Т.А., Андросюк Г.Л. Сучасні тенденції у викладанні англійської мови у закладах вищої освіти. *Інноваційна педагогіка. Теорія та методика навчання (з галузей знань)*. 2020 Вип. 21, Т. 3, С. 39-43. URL: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2019.21.3-8> (дата звернення: 07.11.2024).

10. Цицюра К.В. формування навичок володіння рідною та іноземною мовою як сучасна умова професійної підготовки економістів Китайської Народної Республіки. *Педагогіка та психологія: виклики і сьогодення: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, Україна, 1-2 травня 2020 року)*. 2020. 1. С. 69-71. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/721084/> (дата звернення: 07.11.2024).
11. Юхно Н. В. Суть та структура іншомовної комунікативної компетентності фахівців. *Наукові записки кафедри педагогіки*. 2022. № 51. С. 113-120. URL: <https://doi.org/10.26565/2074-8167-2022-51-13> (дата звернення: 07.11.2024).
12. Ян Ц., Яо С. (2024). Роль академічної мобільності студентів у підвищенні конкурентоспроможності закладів вищої освіти України. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2024. № 12. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14171878> (дата звернення: 20.11.2024)
13. Bakai Y., Nanivska L., Semenets O., Hetman Y., & Pryma V. The efficiency of language teaching through integration in future philologists' foreign language competence formation. *Amazonia Investiga*. 2023. 12(61). P. 297-306. URL: <https://doi.org/10.34069/AI/2023.61.01.30> (дата звернення: 18.11.2024).
14. Bogush A. M, Korolova T. M., Popova O. V. Foreign Language Education Standards: Ukrainian Dimension. *Universal Journal of Educational Research*. 2020. № 8(4). P. 1261-1272. URL: DOI: 10.13189/ujer.2020.080417 (дата звернення: 07.11.2024).
15. Gong Tongxi & Guo Yi. A Critical Review of China's Foreign Language Program Development: The Perspective of Language Needs. *Círculo de Lingüística Aplicada a la Comunicación*. 2019. Vol. 79, P. 21-44. URL: <https://doi.org/10.5209/clac.65646> (дата звернення: 16.10.2024).

16. Han Y., Gao X. & Xia J., (2019). Problematising recent developments in non-English foreign language education in Chinese universities, *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 40 (1) 1-14 DOI: 10.1080/01434632.2019.1571072
17. Lushcyk, Y., Pikulytska, L., & Tsyhanok, H. Core Curriculum for Foreigners' Language Training in Higher Agrarian Institutions: Correlation with Common European Recommendations. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*. 2020. Vol. 12, Issue 1. Sup. 1 P. 196-212. URL: <https://doi.org/10.18662/rrem/12.1sup1/231> (дата звернення: 01.11.2024).
18. Rao Z., Lei C. Teaching English as a foreign language in Chinese universities: The present and future. *English Today*. 2014. №30, P. 40-45. URL: <https://doi.org/10.1017/S026607841400039X> (дата звернення: 07.10.2024).
19. Rao, Z. Teaching English as a foreign language in China: looking back and forward. *English Today*. 2013. № 29. P. 34-39. URL: <https://doi.org/10.1017/S0266078413000291> (дата звернення: 07.10.2024).
20. Wang Shouren. The Expansion of Foreign Language Education in China. *World Humanities Report*. CHCI. 2024. URL: https://worldhumanitiesreport.org/wp-content/uploads/2024/07/Chi_9.3_The-Expansion-of-Foreign-Language-Education-in-China.pdf (дата звернення: 05.10.2024)
21. Xu, L.L. On China's Standards of English Language Ability: A Literature Review. *Open Access Library Journal*. 2023. 10. P. 1-8 URL: <https://doi.org/10.4236/oalib.1110723> (дата звернення: 18.11.2024).